

Előfizetési ár:
 Egy évre 6 frt.
 Félévre 3 frt.
 Negyedévre 1 f. 50 k.
 Előfizetési pénzek
 valamint minden köz-
 lemény a szerkesztő-
 séghez S. a. Ujhelybe
 bérmentv. küldendők.
 Kéziratok nem adat-
 nak vissza.
 Nyílt térben egy
 sor 10 kr.

ZEMPLEN.

Közlöny a társasélet, közgazdaszat s irodalom köréből.

Hirdetési díj:
 3 hasábos petit sor
 egyszeri hirdetésnél
 5 kr.
 Többszörinél olcsóbb.
 Bélyeg díj mindig
 30 kr.
 Előfizetések és hir-
 detések felvételnek
 Lővy A. könyvkeres-
 kedésében és a szer-
 kesztőségénél.

4-ik szám.

MECJELNIK MINDEN KEDDEN.

III-ik évfolyam.

Pesti terménytőzsde november 5.			Zempléni, s felső-magyarhoni vállalatok részvény áriolyama					Vidéki terményárak legutolsó vásár														
Terményárak	ftos	v. mázsa	C z é g	Ala- kult	Név- sz- ért.	Be- fiz.	Árfolyam	Placoz	Buza		Rozs		Árpa		Zab		Kuko- ricza		Szegz		Sza- lona	
									frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Buza bányati	85	7 15	7 20	Zempléni hitelbank	1869	200	100	S. a. Ujhely	5 10	3 60	2 80	1 80	4	—	37	52						
" " " "	86	—	—	Felső m. hitelbank Eperjes	1368	100	70 140-150	Ungvár	6 10	3 80	2 35	2 40	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " " "	87	6 95	7 15	Ungvári hitelbank	1869	200	112 175-180	Eperjes	6 10	3 80	2 35	2 40	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " " "	88	—	—	Népbank Kassa	1871	50	25 33-35	Kassa	5 70	3 65	2 35	1 50	3 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Árpa malátának	72	2 65	3 —	Népbank S. A. Ujhely	1870	—	—	M. Sziget	7 20	4 80	3 60	2 40	5 80	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" 2-od rangu	72	2 75	3 5	S. a. ujhelyi takarékpénztár	1866	200	200	Szatmár	6 25	4 30	3 50	1 60	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zab	50	1 80	1 85	Eperjesi " "	1845	105	105 800-850	Nyiregyháza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kukoricza bányati	—	—	—	Tokaji " "	—	—	—	Miskolcz	5 20	3 26	2 30	1 80	2 80	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" 2-od rangu	—	—	—	N. mihályi " "	—	—	—	Debreczen	5 80	3 —	2 30	1 90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bab	85	4 15	4 20	Homonnai " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Káposzt. reepeze	75	7 62	7 75	Gálszécsi " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" bányati	75	4 0	7 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

K Ö Z L E K E D É S

a magyar északkeleti vasut szerencs-ujhelyi pályarészén.

Szerencs	Érkezik	Indul	I. Osztály				II. Osztály				III. Osztály				IV. Osztály				
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
B. Keresztur	10 ó. 7 p. d. e. 7 ó. 36 p. este	9 ó. 45 p. d. e. 7 ó. 10 p. este	76	—	—	—	48	—	—	33	—	—	—	—	—	—	—	—	18
Liszka Tolesva	10 ó. 35 p. d. e. 6 ó. 8 p. "	10 ó. 45 p. d. e. 8 ó. 18 p. "	30	—	—	—	97	—	—	65	—	—	—	—	—	—	—	37	
Sárospatak	11 ó. 10 p. d. e. 8 ó. 46 p. "	11 ó. 15 p. d. e. 8 ó. 51 p. "	95	—	—	—	45	—	—	64	—	—	—	—	—	—	—	54	
S. A. Ujhely	11 ó. 34 p. d. e. 9 ó. 13 p. "	12 ó. 04 p. d. e. 9 ó. 42 p. "	60	—	—	—	94	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	73	

S. A. Ujhely	Érkezik	Indul	I. Osztály				II. Osztály				III. Osztály				IV. Osztály			
			1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Sárospatak	4 ó. 40 p. reg. 2 ó. 53 p. d. u.	4 ó. 45 p. " 2 ó. 59 p. d. u.	65	—	—	—	49	—	—	33	—	—	—	—	—	—	—	19
Liszka Tolesva	5 ó. 10 p. " 3 ó. 26 p. d. u.	5 ó. 20 p. " 3 ó. 36 p. d. u.	30	—	—	—	97	—	—	65	—	—	—	—	—	—	—	36
B. Keresztur	5 ó. 43 p. " 4 ó. 03 p. d. u.	5 ó. 49 p. " 4 ó. 08 p. d. u.	94	—	—	—	46	—	—	97	—	—	—	—	—	—	—	55
Szerencs	6 ó. 10 p. " 4 ó. 34 p. d. u.	—	60	—	—	—	94	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	73
Miskolcz	—	—	77	—	—	—	57	—	—	39	—	—	—	—	—	—	—	—
Pest	—	—	59	—	—	—	18	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—

Mi újat tanultunk Terrel francia borásztól?

Köztudomásu dolog, hogy a borászat a gazdaszat többi ágai közt eddig a lógós szerepét vitte. A magyar gazda eddig csak akkor látott szőlője és pincéje után, mikor épen ráért vagy mulatni akart.

A kormány figyelmét tudtommal a magyar borászat először 1863-ban vonta magára, mikor csekély személyemet sokott gazdálkodásunk avult bérkájából mint küldönczöt a külföldre küldött a végett, hogy hirt hozzak azon eljárások és műveletekről, melyek használatával a francziák és rajnamellékiek boraik után még pénzelní is tudnak.

Nem tértem ugyan vissza a bérkába zöld ág nélkül, mert hoztam magammal több beceses anyagot, mely alkalmas volt arra, hogy a kellő tájékozást a bortermelés terén előkészítse, de nem hoztam többet, mint a mennyit a szűken kimért idő alatt meggyűjteni lehetett.

Mondhatom, nem jártam meglehetősen szerencse nélkül sem, mert Szemere Bertalan Párisban, Andre és a derék Mieling testvérek Burgundban, Skerniczky Bordeauxban, Klement, Lautern. valamint Semmler urak a Rajna vidékén alkalmas nyújtottak arra, hogy néhány tekintet azon lepel mögé is vessek, melylyel a külföldiek feltékenysége borkészítésük és borkezelésük fogásait körülveszi, s a kíváncsiak szeme ellen védi. Szóval nem üresen tértem bérkamba vissza, hanem a jobb tájékozottság zöld ágával, melyet már most többen a hazában szorgalommal ápolni kezdtek. Az eddig semmibe sem vett ügy magára kezdte vonni az ország

értelmiségének figyelmét, annál is inkább, minthogy ez időtájban azon erős mozgalmak is felmerültek, melyeket a chemia és a természeti tudományok többi ágai a szőlészet és borászat terén világszerte kelteket.

Eme vajadások közepette köszöntött be végre a ránk nézve egy új korszakot alkotó 1867-ki év új életet lehelve a dermedt testbe, melynek valamennyi erei most újra működni kezdtek; s ime a „Borászati Füzet“ s más egyéb erősítő s hóllyaghuzó szerekek sikerült az eddigi lógós ereit is mozgásba hozni.

Amde desperált paraliticus esetekben szükség van még ezeknél is erősebb gyógyszerekre és orvosi műveletekre, miszerint sikerüljön az elfásult tagokban nemcsak vérkeringést, hanem az élet magasabb nyilvánulásait is életre költetni.

Franciaországban legalább egy miniszter, egy Chaptal működésére volt szükség, hogy a lógós gyümölcsözöl életre költessék: s ugy látszik, mintha Magyarország is ily orvosra várna és talán szerencséjére, már bírja is.

Nem szándékom e helyütt azon esz-közlések részletes vázlatát adni, melyek felülről borászatunk emelése czéljából vagy már tetteleg életbe léptettek, vagy legalább készülő félben vannak, — s azért most csak azokra akarom a közfigyelmet felhívni, melyeket Terrel ur feltevése eredményezett; szoritkozván ezek közt is csak a francia azon közlései kiemelésére, melyek boraink oly minőség-beli készítésére vonatkoznak, hogy jövőre a francia vörös borokkal a versenyt kiállhassák.

Terrel ur csak egy egyetlenegy új eszmével gazdagította a magyar borászvi-

lágot, de olyannal, — mely habár az „ovum Columbi“ sorába tartozik is, nekünk mégis ezeket ér és ezekkel kama-tozand.

Az egész világ elismerte ugyan im-már eddig, hogy a magyar fehér és vörös borok zamatra, illatra és jobbfele vörös borok többi ajánló tulajdonaira nézve a francia vörös borokkal bátran versenyezhetnek, de fájdalom a világ abban is egyetért: hogy a magyar vörös és fehér borok mindezek mellett fölötte nehezek és részegítők lévén, művelt fogyasztók asztalára azért nem valók: mivel a művelt és pénzes osztály élvezni akarja ugyan a bort, de a nélkül, hogy általa a földig aláztassék.

Eddig szőlőfajainkban a talaj- vagy climabeli viszonyaink sajátságában kerestük a magyar borok vadttüzét; és hihető, hogy a francziák ebbeli tévedésünkön jót nevettek, mert tudták, hogy eredetileg az ő boruk szintolyan volna, mint a miénk, ha a vad tüzü ficzkót mindjárt must korában alá nem vetnék a kellő iskolázatásnak.

Terrel ur szerint Franciaországban a bor mindig csak 20 perczentnyi czukortartalmu mustból készül, s ha a mustban eredetileg csak 18% czukor volna, akkor adnak minden akójára 2-2 font czukrot; ellenben ha a czukor a mustban 20 százaléknál többet p. o. 24%-ot mutatna, akkor megsaporitják annak minden akóját 20 font vagy is körülbelöl 16 itcze vizzel. — S ime ezekben rejlik előttünk a francia borok magasztalt könnyűségének s büntetlen élvezhetésének megfejtett titka!

Terrel ur volt tudtommal az első, ki az egyszerű, de nagy horderejű borkészítési fogást a magyar borászokkal megis-

mertette, s nem volna csoda, ha valaki azt az észrevételt tenné, hogy mégis különös, hogy ez egyszerű fogásra eddig magunk rá nem jöttünk?! — Különös, de könnyen megfeythető azért, mert a magyar ember vérében van, hogy a bort oly titkos és magában bevégzett valaminek tartsa, melylyel úgy kell beérnünk, a mint a természet kezéből kikerült.

Nem is rossz nézet ez, de csak annak való, ki borát otthon maga költi, miglen azt tönkrejuttatja, ki borát, mint kapós árut világpiazzra szánta!

Ents Ferencz.

Levelezés.

Homonna 1872. január 20.

Olyanforma állapotban vagyok, mint a mező-kövesdi matyó legény, kihez midőn apja így szólott: „Hát, fiam megházasodtál!” vigyorogva kérdezé: „Hát apám, kit vettem el?” En ugyan nem megházasodni, (bár a „ház”-asodás ellen legkisebb kifogásom sem volna,) hanem irni akarnék valamit; de hogy mit, vagy miről? csak valamicskével tudom jobban, mint a matyó-legény azt hogy: kit vett el.

Olyan most Homonna, mint mikor a tengeren a dagály után hirtelen be áll az apály. Nem régen még több oldalról kecsegtető arccal mosolygott felénk a remény. Az üzlet em bere felcsigázott képzeletében gyönyörűséggel tündött a vonaton, mely a homonna-mihályi vaspályán végig fog robogni. Az ügyvéd, a peresködő felek meglegedetten gondoltak a rövid időn itt megtelepülő törvényszékre.

A vasut megnyitá; a törvényszék már csak ugyan itt van in corpore: tehát a vérmes remények valósággá váltak s a felzaklatott kedélyek lecsillapodva, lassankint újra elfoglalták a régi medert.

A vasut megnyitása — azt hittük, hogy némi ünnepélyességgel lesz összekötve s ezen alkalomra Homonna bált is akart rendezni; de bizony nem volt ott az ünnepélynek még csak árnyéka sem, — az egész megnyitás annyiból állott, hogy a vonat lerobogott Ujhelyig, illetőleg Mihályüg, mintha csak azt akarta volna megmutatni, hogy: no, tud már — járni! — Hanem mint halljuk, most meg a közlekedést, a vonalat itt ott átvágo nagy „hótöbblet” akasztja meg; épen mint a törvényszéki hivatalnok urak egynemely részét a családi — tűzhely élvezetében a — „szálláshány”. Mert azt meg kell vallani, hogy Homonna kényelmes szállásokban nem igen bővelkedik, s ha található is némely házban egy egy üres egér-lyuk: 100, 150 fo-

rintot orczapirulás nélkül mert azért kérni a becsületes háztulajdonos. Hiába! az alkalmat az ügyes ember felhasználja.

Aféle dolgot is pengot a városi fama, hogy találkoznak „egyének”, kik bizonyos csekélyebb összeget egyszerre ígérnek a tán szerényebb módú háztulajdonosnak, hogy aztán kicsikarva attól a lakást, valamelyik beköltözött megszurolt idegennek kétannyiért kiadhassák: és így a lakásokkal valóságos üzérkedést művelnek. Szóval olyanformán szeretnének itt sokan tenni mint az egyszeri falusi kántor, ki savanyu karacsonon kívül más még sohasem izelve, midőn egyszer asszu-szóló borhoz talált jutni: szeretete volna összetörni az üveget, hogy az annak belsejéhez tapadt cseppeket is kinyalhassa.

A magas házbérel versenyt tart a drágaság más tekintetben is. Legyen szabad itt egy jellemző esetet idéznem.

T. ur a mult napokban egy szekér fát vett. A helyszínén két favágó jelentkezvén három forintot kértek a feldarabolásért. T. ur a szemtelen kívánságot simpliciter visszautasította s neki gyürkőzve maga kezdte a fát fűrészelni. — A solid favágók eltávoztak. — Nemsokára azonban visszatért az egyik s látván hogy T. ur csakugyan nem tréfál, így szólott: no hát mit ígér az ur a felvágásért T. urnál készen volt a felelet: 60 krt.! — Az atyafi egy kicsit vakarta a fejét, de végre is hozzá fogott a munkához. Alig hogy elkezdte azt: visszatért a másik favágó is; s szörnyűködve hallván a csekély munka-díjt — így fakadt ki: „Nem is tudom, mi jutott most ezekhez az urakhoz? vagy részegek, vagy megbolondultak. Elmegyek az imént N. urhoz; mit csinál? hát fát fűrészeli; elmegyek X. urhoz mit csinál? hát fát fűrészeli!”

Igy folynak itt a dolgok. Ma holnap a „nem urak”-ból „urak”; — az „urak”-ból meg „nem urak” lesznek. Nem is csuda! a ki 60 krért fát nem akar vágni: meujen a asuthoz! — fizetik ott busásan. Jelenleg a munkálata fagyos föld daczára is, nagy serényességgel folyik a vonalnak a várost átvágo részén.

A farsang még eddig nálunk bál nélkül folyt le; a jövő hó elejére terveztetik egy, — ha ugyan meddő terv nem marad... (A meghívók febr. 4-ére jelentik).

Legközelebb úgy hallatszik, hogy a jelenleg Ujhelyben működő szintársulat szándékozik hozzánk visszajönni. — Hannibal ante portas!

Farkas B.

Tarka észrevételek.

Varannó, jan. 25. 1871.

Megigérttem e becses kis lap t. szerkesztőjének, hogy néha-néha beköszöntendek hozzá valami újdonsült czikkkel; de hát mit írjak?

Erre azt mondhatná valaki, hogy vidéki levelezőnek gyakran akadhat alkalmá néhány érdekes sorral szórakozást csinálni a t. olvasó közönségnek.

Megpróbálom hát s leirom tarka észrevételeimet, de előre kijelentem, hogy a kétségű simogatás mesteriségét nem értem. No, de az ember igazat akar mondani, hát ne is smogasson, hanem a sebre való érzékeny tapintással tegye meg a diagnoszt.

Ily orvosi kitételrel csak azért élek, mert a multkor egy lapban, mely a nagyurakat igen szereti czirogatni, azt olvastam: „Nagy beteg van! beteg a haza, beteg egész Európa, beteg az egész öszszes világ-társadalom”.

Roppant megijedtem; mert a betegség után halál is következhetik, ha a beteg jó eleve ügyes kézre nem kerül. De hogy is ne fogná el ijedség az olyan honfi-keblet, melyben a haza iránti szeretet hő lángban ég? kivált akkor, midőn a köljövel felkiálthatunk: Szegény Magyarhaza hogy érzed most magad? Siemedbe e kérdésre tán köny fakad; sirtál már elegot hűtelen fiaidon, kik között sokan csak kaczag-nak anyjokon”.

Fáj a szívünk, ha a mult napjaira tekintünk, ha meggondoljuk, hogy egykor nem is volt szabad mondani a magyarnak, hogy ő magyar”, de komoly aggodalom lepi ei szívünk egész bensőjét ha a jövő eshetőségeit meggondoljuk.

Minden magyar tudja, ha nem az életből, mily helyzethen volt a haza 1848 előtt, a midőn a rang, a büntetés, a pusztá előkelő név elég vala arra, hogy embertársát ne tekintse embernek egy fényesebb házban lakó földesur, kinek humanistikus tudománya felőli egyedüli diplomája a kutyaörre írott „Nemes nemzetes” szó vala. Hogy pedig 43-tól mit éltünk, miken ment keresztül e sokat szenvedett hon, — ennek keserű utóíze még szájunkban, szívünkben van. De mivel minden mulandó széles e világon, úgy a felettünk lebegett borut is, derű váltotta fel, hogy később tán egy még terhe-sebb felhő üsse fel sátorát honunk egén...

Az absolutismus láncza leesett fáradt lábainkról s jött egy alkotmányrendszer, sok igen sok vajadás után, mely még most is gyermek melynek gyámnokokra van égető szüksége, hogy mozogjon No, de politikáin niucs szándékunkban, — végre is csak azt akartuk mondani, mit egykor nagy Széchenyi-nk mondott; hogy keveset bizony keveset tettünk eddig”.

De erre tán némely cosmopolita, ki tág szívénél fogva az egész világot kebleben akarja hordani, azt mondja: „De hogy nem tettünk, — igen sokat tettünk, haladtunk, gözzel repülünk, villanyyal irunk, napfényvel festünk, s egészen új Európa mivel szelleméhez mért kormányrendszert élünk” sat. ...

Pardon! igaz, az új kormányrendszer, az új közigazgatás megkezdődött; van új bizott-

a harangot kérdezte volna meg; egyelőre nyilvánítván, hogy nem czélom a személyeskedés terére át lépni, de ha kívánnya ön, lássa, sunt bona, mixta malis, mutasd meg a te hitedet a te cselekedeteidből, én is megmutatom az én hitemet az én cselekedeteimből; csak arra figyelmestetem, hogy az elébbi zempléni lapok is azért vesztették el jellemüket, mivel személyes harcra elegendtek:

A mi az én csekély személyemet illeti; ön maga írta azt mult évi lapjában, hogy én a jobbpárttól a „Virilis” eszme miatt tértem el; és én be is vallom azon gyengédségemet, hogy a mit nem hiszek azt nem is követhetem; becsülöm én a virilis eszmének azon oldalát, hogy a birtok, mint az erély, és szorgalom szülöttje, képviseltesék, csak hogy miatta a személyes erély le ne skártoltassék. hanem „Incident in seyllam, qui vult evitare charybdim” így jártam én is; csak hamar jött egy Hon új-ság, mely többi közt, azt tartalmazá, hogy Tiszta Kálmán az ország gyűlésen a „Personalis Uniot” indítványozá; ezen keserdttem el; mert a 847 és 848 közti állapotot esmertem fel ez indítványban; tehát be láttam hogy ez pártviszály, a törvényes alapot akarja ki forgatni es okból nem haladhat bátran az ország gyűlés, kéntelen levén a jobb oldal ez ellen, az ultramontánt is pártolni; tehát be se léptem e nézetem szerint arany gyapjút kereső hajóba, hanem rögtön jobbra visszakoztam át, s most már esmérven a balpárt programját teljesen meggyőződtem, hogy a „Virilis” eszmének könyű ki javítása mellett, csak is a jobb oldal politikája által, „Lesz Magyarország.” Követem tehát az Apostolnak e szavait: mindeneket meg-

próbáljátok, a mi jó azt megtartsátok, s jobb párti gondolatimat következő versekbe foglalám.

Itt az idő, — most vagy soha;
Ne legyen a bal mostoha;
Mikor két fő Magyar vezet,
Fogjon velök ebben kezét,
Hadd lássa meg a világ is,
Hogy a Magyar liberális.
Ne legyen hát játék, s örvény,
A meghozott közös törvény;
Nem foly felfelé a Tisza,
Ne menjünk rák módra vissza,
Ha 3 százig nem volt jó
A Personalis unió,
A megkezdett utat telbe
Bár röges, ne hagyjuk félbe,
Mert lesnek ránk a farkasok,
Hogy velünk teljék a hasok:
Mit árt a függetlenségnek?
Akár a nemzetiségnek?
Ha két ország oly frügyet köt
Mely biztosabbá teszi őt.
Dualismus az ereje,
Magszünhet minden kételje:
Ha az elvben egyet értünk
Democratiára értünk,
Magsimul a Hierarchia
Minden lehet isten fia;
A le sülyedt erkölcs felett
Tisztul a hit, s nagyszerű lett
A jó szive magyar elem,
Hű lesz az isten félelem
Mit használna az egymásnak
A köz jónak, haladásnak
Ha ez elves megdönti

TÁRCZA.

S. a. Ujhely, jan. 30.

Tisztelt szerkesztő úr!

Sietek önnek köszönetemet nyilvánítani, miszerint követ-választási kortes dalemat — Zemplén nevű, — f. é. 1-66 számú lapjába tudtom nélkül is — közzé tenni — sziveskedett; — de egyszeremind, — bátor vagyok önt, — mint aláírása szerént felelős Szerkesztőt arra figyelmeztetni, — hogy megtévedt ön, — midőn annak preludeumában oly váddal, — mely nem igaz terhel engemet; — azt fogván reám, — hogy én, az ön által ki adott mult évi programomban ugyan csak vertem a harangot, félre Deák és Andrassy ellen; — talán álmolta est tisztelt Szerkesztő ur? — nappali képződése után; mert tegye fel csak a pápaszemmet, olvassa el, exaltációja nélkül, azon nyilatkozatomat, be fogja látni illusióját, annak e világos szavaiból: megmaradok azon hitnmben, hogy (Deák Ferencz-ként) Gróf Andrassy Gyula, a magyarnak gondviselés-szerű embere; midőn tehát ön e nyilatkozatomat „Harang félre verésnek nevezte, ön veri félre a harangot, sá mint az Aesopi Farkas a Béránnyal, úgy akar velem elbánni, az érintett preludeumát még gúnyos éltzével is meg paprikásván; melyre én ez uttal csak azt jegyzem meg, hogy az érintett kortes-dalom fogalmát megérti az, kinek füle van a hallásra; de elegendésabb lett volna éltze is, ha az egyszerű leány szerént, nem a haranglábat, hanem

mányunk, mely új tisztviselőket választott vagy ha nem is mindenütt újakat, de a régiéket legalább újakkal megfejtette.

Zemplénmegyei Varrannó m. város kerületében is egynek kivételével újakat nyertünk, mondom, mert közönségünk, mely a multban felmerült abnormis állapotok miatt ném egyszer a sikertelen privát panasz hangjait vala kénytelen hallatni, — remél és sokat vár Füzesgyörgy György erélyéről ismert baloldali érzelmi közigazgatási szolgabíró ur tevékenységétől, ki mellett Bistvey személyében szinte egy öntudatos s erélyes segéd szolgabíró ismerünk. A csendfentartás érdekében ki kell emelnem Füzy István új csendbiztost, ki felől egyelőre is azon édes remény kecséget, miszerint az előbbeni közönyösséget melog ügy-szeretet s pontos kötelesség-telejesítés váltandja fel. De ugy is kell uraim! ha mindjárt hiányos is a kormányforma valamelyik államban, — a hivatalos kötelességek lelkiismeretes teljesítése k.vált az igazságszolgáltatás terén — némileg kárpótolni látszik a hiányt, tudván azon igazságot, miszerint a törvények nem a jók, hanem a rosszak végett hozattak. De hogy a törvények iránt tisztelet az álladalmak lakóinak keblében erős gyökeret verjen, a népet kell nevelnünk. Fájdalom, hogy a mi népnevelési törvényeink még nagyban hiányosak, a mit az bizonyít legjobban, hogy azoknak kivihetőségét a legtöbb helyütt maga az élet és a tapasztalat refutálja. Hogy melyek azon hiányok, melyek népnevelési törvényeinket megbélyegzik, sem, célozom, sem időm nincs fejtegetni, csak annyit említek itt meg, hogy Varrannó tegnapi 24. é. jan. 24. é. tartatván meg az iskola-ügyben Csaszin másodtanfelügyelő ur elnökle alatt a gyűlési tanácskozmány, kisült, hogy nem mind arany a mi fénylik, és hogy papiron igen szép terveket lehet lepingálni, melyek az életben, nevéstégek légvárákka törpülnek. Ily légvárnak tartom én Varrannó a zsidó atyafiak által kiküldött közönségi iskolát, mely csakis gsheft-speculatióból történt. Hogy és miért? arról majd adandó alkalomról szölandunk. Igaz, hogy a zsidó atyafiaknak eddig rendes tanítójuk nem volt, de volt helyiségük és pedig elég tágas, melyet eddig csak pusztán és a legnagyobb piszokban tartottak, úgy, hogy tegnap, midőn az iskolai visitatio alkalmával az általuk augiásistállóvá aljasított iskolahelyiséget megtekintettük, fejűnkbe szökött a vér s bárki is gondolhatta, hogy az új emancipált polgártársaknak Varrannó fogalmuk sincs az emancipatióval összekötött civilisatióról. Ők más konczán szeretnek ösztözni s az itteni keresztényektől még az iskolai helyiséget elakarnák tulajdonítani. De nem oda buda! ébred már a köznépből is a szemlátomásti zsarolás elleni öntudat, s ellenszenv s jön idő, midőn a rézpénz és bankók fénye elhomályosuland a józan morális nemzeti közérzet előtt. Videant consules! Hazánk

jelen sorsa oly stadiumba lépett, mely jajgatva követeli a polgárok közötti minden közérdekű ügyben a compact egyetértést. Azt pedig tagadnunk nem lehet, miszerint épen honunk az, melynek keblében azon erő, mely összhangzó működésében a valódi népjólét fáját meggyőkeresztetni képes lenne, a politikai pártok és a felekezeti mellék érdek által nem kis mérvű elforgácsolásban létező Adjon tehát a gondviselés és a saját jövőnk felől tisztá öntudat öszszetartást és erőt, hogy mielőbb régi fényben, dicsőségben lássuk a közel jövőt, akkor aztán örömmel vigadhatunk; de azért vigalmunkat jó célra egyelőre is érvényesíthetjük, a mint ez Varrannó megis történelmük, mert b. Balassa István, Malonyay Ferencz, Vladár Emil urak f. é. febr. 7. é. cassinók nagytermében fényes tánczestélyt rendezendek a h. r. a. b. ó. c. z. i. közönségi iskola felségelésére, mely, bizva az említett urak finom izlésében, minden tekintetben megfelelő a várakozásnak, miért is a tánczestélyre a t. közönségek minél számosabb megjelenését reméljük.

Addig is boldog farsang véget!!

Soltész Ágost.

Mozgalmak az északkeleti vasut körül.

Az északkeleti vasutársaság igazgatótanácsa előtt fekvő adatok szerint az építési alap következőleg áll:

Korábban utalványoztatott az építésre papirokban	35,692,000 ft.
1871. decemberben	513,000 ft.
Öszvesen	36,205,000 ft.
Öszves építési töke	46,848,000 ft.

És így van még az építés befejezésére rendelkezés alatt 10,643,000 ft.

Az építésre a különböző építési ágak szerint, az egész vonalon a mult év végéig követekező arányban szölgáltattak ki az öszvegek.

Kisajátításra 92,2/10 %; földmunkára 74,1; kerítésekre 39,3; hidak-áteszekre 78,1; felépítményekre 83,9; jelzőkre 43,2; magas építményekre 76,1; műhelyekre 20,3; kocsiakra és más közlekedési eszközökre 71,1; Általánosakra és tartalékra 26,3. igazgatásra 77,3. Az egész vonalra öszvesen 77,3adatott ki.

Az egész építési tevékenység 1870. április és május hóban. Mióta az Union-bank átvette az építést: legmegasabbra emelkedett ez 1871. júniusban, de az 1870. évi áprilisi magosságot távolról sem közelítette meg. Legalantabb állott a munkásság 1871. végével és 1871. évi januárban. A mult hó végével munkásság a beállott téli időszak miatt az 1871. végi állásponttal egészen egyenlő.

Az építési határidőket illetőleg az Union-bank m. é. decz. 16. ról következő tervet terjesztett elő 1) debreczen-szatmári vonal megnyitására márcz. 30; a bustyaháza-szigetire oct. 15. 1872. a kállyháza-bátyuira jun. 20; a szorencs-ujhely mihályira febr. 20; a mihály-kassaira decz. 1; az ujhely-esapibátyuira jun. 1; a bályu-munkácsira jun. 1.

Az igazgatótanács e jelentést tudomásul vette s utasította közegeit, hogy e határidők pontos megtartási érdekében szölgoruan örködjenek.

Vannak szakértők, akik ezen határidőkkel szemben azt állítják, hogy nem mindenik lesz megíartható. Például a szatmár-bustyaházi, ujhely-esapibátyui, bustyaház-szigeti vonalak egy hónappal később lesznek megnyithatók, mint ez az Union-bank tervezetében előterjesztetik: míg a mihály-kassai vonal csak 1873. április 1-én lenne megnyitható. Mi csak annyit teszünk az eltérő véleményhez, hogy vajha igaz lenne, és vajha ne kellene a kijelölt határidőket több mint egy hónappal megtoldani!

A nyiregyház-ungvári vonal építési vállalkozója Gyengő csöd alá jutván az építési munkálatok befejezésére pályázat nyitattott. Folyé évi január 19. én nyújtattak be az ajánlatok, a melyek most vannak tárgyalás alatt. Hogy az építési határidők átáljában megtartathatnak-e ezen vonalon; ez a tisztai hid elkészítésétől és attól függ, hogy a csöd alá jutott építési vállalhozó mennyiben rövidítette meg az építési alapot, s a csödítőmegeből mi fog a társaság ebbeli követeléseinek fedezésére megtérítheteni? Deficit már is mutatkozik; azonban a szakértők eddigi kiszámításaiból az tűnik ki, hogy nagy takarekosság és kedvező építési körülmények mellett a kiépítés a meglevő alapból s a visszatartott biztosítéki öszvegből eszközölhető lesz.

V.

Tárogató.

(Helyi, megyei s vidéki újdonságok.)

(!) **Szinészeink** mint a szinlapból olvasuk, 4. előadás után felszedik Thalia sátorfáját s pályáznak Homonnára, hol az ujhelyinél kedvezőbb viszonyok között remélik megkezdeni s folytatni működésüket. Hogy a társulat itteni működéséről lapunkban eddig nem szöltünk, tettük szöndékosan; mert nekünk is rosszul esett volna a közel multban némi hírnév-re szert tett társulatnak ma már csak romjairól letépni az azt befutó jó emlékezet borostyánát. Egyes tagjai ellen, minő az igazgató; a Némethy pár és Huayady Margit nincs kifogásunk. sőt mindannyian hivatottak a szini pályára, de egy szintársulatot, — melynek szerkesztésével kell bírnia — négyen nem alkot-

A balpárt, — ? ugy tenne mint a
Mese szerént egy pesztonka,
A gyermeket ki önti;
Mit ér osztán hogy be lássa
Midőn a holtakat ássa,
Mennyi időbe telik!
Mig a zavar s pártok között
Ismét egy erősebb győzött,
S egy újabb elv születik.
Igy barátom! célt nem érünk
S ha már ennyire el tértünk,
Vigyázon fel a kormányos
Zátonyra megyen a hajós;
Kövesse Horác tanácsát,
Huzza be a vitorláját!
(Kutya egye meg a máját! Szerk.)
Majd le csendesedik a szél:
Jobban látható lesz a tziel:
Ha megszűnik e párt crisis,
Kisebb leszen az adó is,
Mert nem kell annyi katoná
A nép maga honvéd vána,
(És ha löne nagyot szölna. Szerk.)
Az idő dusan haladna,
Be sok szép pénz megmaradna!
Vajha ez az országyűlés,
A szeretet, kibékülés
Ünnepét megtartaná,
Lelkesülne egy eszmétől
E Hont a pártok tűzétől
Vég meg szabadítaná!
Minő erélyes küzdelem,
Mily bölts, mely magas győzelem
Koszoruzná emlékét,
A történelem zengené,
A világ dicsőiténé

A hős magyar jellemét:
Ez lenne az értelmiség:
Nap fordulója, s ezt az ég
Oly részvéte követné,
Mely az emberiséget a
Szurony, ágyu, és a puska
Uralmából ki venné;
Ki, Audrássyba is Tamás
Árra hasztalan az áldás,
Nincs az időnek ára,
El fojhat addig sok század,
Mig ily böles király pár támad
E nemzetnek javára!

* * *

Én azt hiszem, hogy ön nobilis ember, lovagiassága szerént tehát elvárom, hogy soraimat közelebbi lapjába felvenni méltóztatik; ön tette e kihívást, kérem hát a térnyitást. tisztelettel maradván.

Papp Ferencz,

ügyvéd.

Tisztelt ügyvéd ur!

Önök lovagiasságom fölötti hite — mint láthatja — nem volt csalékony ábránd: mert sorait, egy betűt sem hagyva ki, sőt az eredeti irályt is meghagyva közöttem. — A tárgynak minden komoly színezete mellett is annyi alattomosan lappangó komikai oldala van: hogy legilletékesebb helyét a „Tárca“ rovatban véltem feltalálni.

A beküldött replikára vonatkozható duplikámat ezúttal a toll és tintatartóban hagyom, csupán azt jegyzem meg: hogy mai világban a tiszteletet — értem politikai téren — csak oly halandó képes a maga részére biztosítani, kinek elég báorsága van határozott színt vállalni, s azt egyszersmind ugy megtartani: hogy az opportunitás napja alatt meg ne fakulhasson, különben nincs más mentés mint az egyszerű emberrel — kit a jól nem alkalmazott feleletért kurucok és labancok egyaránt eldöngettek — azt mondani: „ne is kérdezzétek miféle politikai hitvallásom van, csak üsse te!“ — Az inkriminált „Kortés-dal“ fogalmának megértésére vonatkozó utasításra pedig tisztelettel jelentem: miszerint arra nézve most már a harangot kérdeztem meg, de a harang azt felelte: hogy menjek el ahhoz a postához aki ezt a verset írta:

„Mester Mátyásnak.
Selyem gatyásnak
Versengőt —
Visz a kasznárom,
Ki uem több mint három
Eszteendő!“

s a ki bizonyára ama „fogalom rebuszt“ is meg fogja tudni fejteni.

A többire nézve szent a békesség!

Szerk.

hatnak, s egyáltalában nem pótolhatják azon hiányokat, melyek ugy a mellékszeményzet, mint egyéb szinpadai kellekeknel mindannyiszor szemünkbe ötlöttek. A munka megosztás elve nemcsak az ipar, de a művészet és tudomány terén is nagy jelentőséggel bír, s annak gyakorlati alkalmazása ugy itt, mint ott egyedül biztosíthatja a kívánt sikert, míg a sok oldalra való kapkodás alig nyújthat csak kevésbé élvezettest is. A fentemlített tagok mindenesetre magvát képezhetik egy jó társulatnak, s kívánjuk is, hogy az mielőbb kristallizálódjék körülöttök, akkor aztán valóban szivesen látandja őket Ujhely, melynek nem nagy, de kitartó közönsége ellen eddig egy tűrhető szintársulatnak sem volt, de nem is lehetett panasza.

Bákrónika. A s. a. ujhelyi tornaegylet javára f. h. 12-én a megyeház termében; Homonnán, az ottani kórház javára f. h. 4-én; Varranón pedig a közös iskola felségelésére f. h. 7-én sorsjátékkal egybekötött tánczvizalmak fognak rendeztetni, melyekre a meghívók, az elsők kivül, már régebben szétküldettek. Pótóltag jelentjük még, miszerint f. 3-án Tokajban; s f. h. 11-én K. Helmezen is fognak tartatni tánczvizalmak.

Az új magyar gyógyszerkönyv életbe-éptetése iránt a belügyminiszter elrendelte, hogy f. évi márcz 15-től kezdve minden egészségügyi tisztviselő, orvos és gyógyszerész a „pesti könyvnyomdai részvénytársulat“ által nyomtatott magyar gyógyszer-könyvben foglalt szabályokat megtartani és minden gyógyszer-tár annak egy példányát megszerezni tartozzék. — Zemplénmegyéhez már leküldte a belügyminiszterium a kellő számú gyógyszer könyveket.

(!) **Véres verekedés** történt tegnap éjszaka a „Kék macska“ című étkező helyiségnél tivornyázó izraelita suhanczok között, kik is eleinte egymással civodtak, de a vendéglős beavatkozása folytán az oly mérvet öltött; miszerint többen, kiket a nevezett vendéglős

felé vitt utjuk nemcsak megtámadták, de veszélyesen meg is verettek. A többek között bizonyos Kazsimérszky nevű szabó is egész ártatlanul megveretett, míg pedig anyira: hogy kétkednek felgyógyulásán, azonkivül még 5 vagy 6 egyén lett többé-kevésbé megsebezve.

Kérdjük már most: mi és ki biztosítja az embert hasonló megtámadások és insultok ellen. Felelet: s jó isten; mert a városnak egy rendőre sincs, míg a kerületi négy pandur 48 községben levén hivatva a rendet fentartani — erre fizikailag szintén képtelen. Majd meglátjuk: a közel szervezésnél mikép fogják a rendőrséget szervezni, s igazolva lesz-e a tekintetben csak távolról is ama vérmes remény, melyet sok optimista az új rendszer életrevalóságához kötött. A jogosult kétely olyasmit sugdos füllünkbe a mi éppen nem biztató jóslatként esendül meg lelkeink előtt.

Évi jelentés

a zemplénmegyei közpórház 1871-ik évi működése eredményéről.

I. A betegek száma.

Az 1871-ik decz. 31-én visszamaradt ápolásban 9 férfi 7 nő ösz. 16.
1871-ik év lefolyása alatt felvételt 323 férfi 87 nő ösz. 410.
1871-ik évben ápolott betegek összes száma 332 férfi 87 nő ösz. 410.
Összehasonlítván a mult 1870-ik évi beteg forgalommal
1871-ik évben ápolatott több 78 férfi 26 nő ösz. 104.

II. Gyógyeredmény.

Elbocsájtott gyógyulva a 240 férfi 86 nő ösz. 306
javulva 23 férfi 18 nő ösz. 41

*Mehalt 28 férfi 8 nő ösz. 36
Visszamaradt 17 férfi 10 nő ösz. 27

III. A kóresetek részletes kimutatása.
1) Belkór eset 139 férfi 43 nő összesen 182.
2) Bőrkór eset 48 férfi 10 nő összesen 58.
3) Bujakór eset 71 férfi 21 nő összesen 92.
4) Külbaj 57 férfi 9 nő összesen 66.
5) Szembaj 3 férfi 1 nő összesen 4.
6) Elemkór 14 férfi 8 nő összesen 22.

IV. Beteg osztályozása.

a) Vallás szerint.

Római katolikus 213
Görög katolikus 79
Reformatus 64
Evangelikus 26
Izraelita 28

b) Illetőség szerint.

Zemplénmegyei 209
Magyarország többi vidékeiről 127
Külszói 74

c) Korra nézve.

20 éves korig 51
21-40 éves korig 312
40-60 éves korig 39
60 éven felül 8

d) Foglalkozás szerint.

Napszámos 208.
Katona 98.
Vasuti munkás 61.
Koldus 8.
Szabadszemély 35.
Mivelt osztály 6.

Schön Vilmos,
közpórházi főorvos.

Tokár József,
közpórházi alorvos.

* A 36 halottból levonandó 17, mint a kik halott állapotban hozattak a kórházba és így nem képezheték a gyógyítás tárgyát.

BORÚTH ELEMÉR,
televés szerkesztő és kiadótulajdonos.

HIRDETÉSEK.

A s. a. ujhelyi népbank mint részvény-társulat

1872-ik évi február 21-ik napján délutáni 3 órakor S. a. Ujhelyben a népbank helyiségében

rendes évi közgyűlést tartand,

melyre a t. cz. részvényesek meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai következők:

- 1) Évi jelentés a bank üzleteredményéről.
- 2) Zár számla, és az évi mérleg megállapítása.
- 3) Szám vizsgálók választása.
- 4) Osztalék megállapítása.
- 5) Biráló bizottmány s hiányzó igazgató választmányi tagok választása.
- 6) A részvényes tagok által az alapszabályok értelmében teendő indítványok feletti határozás.

Kelt S. a. Ujhely 1872. január 16.

Nyomárkay József
vezérigazgató.

2-2

Üzleti helyiség változtatás.

Alólírottak bátorkodunk a t. cz. közönségnek tudomására juttatni, miszerint folyó hó folyama alatt irodánkat, mely a következő üzleteket foglalja magában, ugmint:

- 1) Szállitmányi és bizományi üzletet,
- 2) A termény-kereskedést.
- 3) A „Pesti biztosító intézet“ főügynökségét tűz- és jégkár ellen, valamint az ember életére.
- 4) Az „Első magyar állatbiztosító társulat“ vezérügynökségét
- 5) A n. sárosi mómalom raktárát.
- 6) Zsák kölesönző intézetet,

a Kazinczy utczában álló, ujdun épült Andrassy grófnő házába helyeztük át, és midőn eddig pártolásukban részesített jóakaróinkat biztosíthatjuk, hogy ezenul rendelkezésünkre álló tágasb helyiség. nknél fogva még inkább és még pontosabban meg fogunk felelni kívánalmaiknak, köztudomásra teszszük egyszersmind, miszerint nálunk száraz jó tűzifa, becsületes ölekre kirakva mindenkor mérsékelt ár mellett kápható, és ha a fogyasztók előre előjegyeztetik magukat, az gratis szállitatik házukhoz.

S. a. Ujhely, januárhó 1872.

Reichard és Friedlieber,
illetőleg
Friedlieber és Reichard.

2-3

Nyomatott a „Zemplén“ könyvnyomdájában S. a. Ujhelyben 1872.

Hirdetmény.

Dósa Endre úr tulajdonához tartozó és S. a. Ujhelyben a Zsolyomkán fekvő ujonnan berendezett s kuglizóval ellátott fürdő a körulte lévő szilvás és mintegy 14 kapás jó karban lévő szőlővel — előnyös feltételek mellett szabad kézből eladóvá tétetett. —

Boross Gyula,
megbizott ügyvéd.

Hirdetés.

Alólírott tisztelettel értesíti a t. cz. közönséget arról; hogy miután a megyei mérnöki hivatal viseléséről f. 1872. évi január hó 2-án lemondott, — jövőre, (S. a. Ujhelyben magán mérnöki irodát nyitva) minden ezen szakmába vágó vállalatokat, s megbízásokat, készséggel elfogad, és a legnagyobb pontossággal teljesít

Kottán György,

okleveles mérnök.

1-2

Hirdetmény.

Sáros Patak városok részéről, a s. nagy pataki majorban, kazlakba összerakott mintegy 180 szekér legjobb minőségű apró széna, egészben, vagy kisebb részletekben ol számra, folyó 1872-ik év febr. 5-ik napja reggeli 9 órájákor, készpénz fizetés mellett elfog adadni, mely időre a venni kívánók tisztelettel meghivatnak.

Patak 1872 január 6.

Somosy Imre,

közbirtokossági jegyző.

1-1